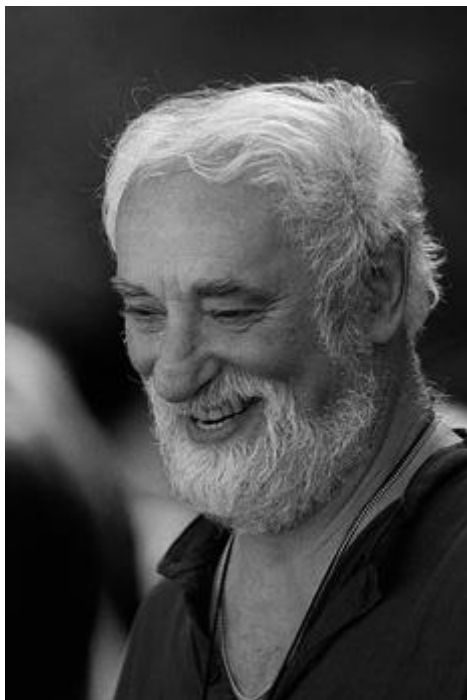

Jindřich Štreit

KDE DOMOV MŮJ

• 19. 5. – 23. 6. 2017 •

Jindřich Štreit se narodil 5. září 1946 ve Vsetíně. Vystudoval gymnázium v Rýmařově a Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor výtvarná výchova. Stal se ředitelem školy v Sovinci a Jiříkově. Po politických problémech v 80. letech pracoval na Státním statku v Ryžovišti. V letech 1991–2003 externě vyučoval na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze a mezi lety 1991 a 1992 také na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Od roku 1991 až do současnosti vyučuje na Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě.

V roce 2000 se habilitoval na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze a stal se docentem pro obor fotografie. V roce 2009 získal profesuru na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. V roce 2014 udělila Umělecká rada Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě Jindřichu Štreitovi titul doctor honoris causa.

Od počátku 90. let pracuje na dokumentárních projektech ve Francii, Anglii, Brazílii, Moldávii, Rakousku, Rumunsku, Slovensku, Číně, Maďarsku, Rusku, Japonsku, Polsku, Německu a hlavně v České republice (Romové bez romantiky, Divadlo života, Ženská věznice, Břevnovský klášter, Lidé olomouckého okresu, Lidé Mikulovska, Cesta ke svobodě, Spolu, Ocelový svět, Tichá nemoc, Vesnice je svět, Vítkovice, Třinecké železářny, Za oponou, Lidé Vítkovska, Prozřetelnost Boží, Bruntálsko, Hledat anděla, Lidé bez domova a další).

Připravil téměř 1 300 samostatných výstav a mnoha společných se zúčastnil. Vydal 35 knih a další ilustroval. Je zastoupen v nejvýznamnějších sbírkách, MOMA New York, Národní galerie Washington,

Moravská galerie v Brně, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, Muzeum umění v Olomouci a v mnoha dalších. Bylo o něm natočeno několik filmů (1990, Jan Špáta, Mezi světlem a tmou).

V roce 2016 získal za knihu *Kde domov můj*, vydanou nakladatelstvím wo-man v Praze, první místo v soutěži fotografických publikací, které se zúčastnilo patnáct zemí Evropy.

Skrytá poselství Jindřicha Štreita

Rozsáhlý fotografický cyklus „Kde domov můj“ Jindřicha Štreita je věnován našim spoluobčanům, kteří žijí z různých důvodů nejen v bezdomoví, ale také v bezčasí. Vidina nekonečných hodin od půlnoci do rána, trýznivé chvíle mezi psem a vlkem, vteřiny těžké k neunesení, existenciální čas, kdy jsou pohozeni sami sobě napospas bez schoulení a doteku konejšivé ruky, navíc s vědomím, že neexistuje žádná berlička v podobě rozsvícené televize, která by je přenesla do nového rána. Alkohol se pak stává jen chabou náplastí na zanícenou ránu vykořenění.

Z pohledu fotografa patří sociální portréty lidí bez domova a jejich krajiny bytí mezi „přitažlivá témata“, která však přinášejí řadu nástrah. Fotograf se často nevědomě ocitá ve stejné situaci jako cizinec, turista, který navštíví kulturně odlišné prostředí a během několika hodin si utvoří názor, jež pak veřejnosti prezentuje jako zasvěcený vhled do daného problému. A právě dlouhodobý projekt Jindřicha Štreita „Kde domov můj“ může tuto situaci zásadně změnit. Autor se ponořil do bezbřehého světa bezdomovců bez předsudků a s pokorou, kterou si vybudoval v předchozích fotograficko-sociálních projektech. Během

čtyř let, za významné pomoci Charity ČR, dalších organizací a jejich sociálních pracovníků, vznikl soubor fotografií z vybraných lokalit v České republice. Jindřich Štreit se v novém cyklu nesnažil analyzovat příčiny bezdomovectví, „pouze“ přinesl zasvěcenou a obrazově silnou zprávu ze světa, do něhož se neodvažujeme ani v myšlenkách dobrovolně vstoupit.

Rozsáhlý projekt „Kde domov můj“ umožňuje Jindřichu Štreitovi sestavovat variabilní výstavy s různým přístupem k zamýšlenému poselství. Otevřený kurátorský pohled nabízí tvůrčí uchopení obtížného a závažného tématu a neuzavírá jej do jediné možné roviny interpretace.

Fotografické vyprávění Jindřicha Štreita o bezdomovectví je v hluboké meditativní rovině. Výběr fotografií a podmínky k jejich vnímání podřídil autor touze po ztišení. Představené obrazy se nepřekřikují ve snaze sdělit jedinečné příběhy zobrazených lidí. Štreitovy syrové, ale nestylizované portréty bezdomovců v jejich přirozeném prostředí vyzařují teplo vzájemné důvěry a empatie. Štreitova výstava poskytuje emocionálně silné, ale zároveň tiché vyprávění na samé hranici slyšitelnosti. Zabydlené krajiny lidí na periferii života, impresionisticky svítící zátiší a asambláže nalezených předmětů působí poeticky a výtvarně do té míry, že skrytá morální výzva k soucitu se zobrazenými působí nenásilně a přirozeně lidsky. Štreitova výstava vede diváky stezkami citlivosti ke křehkému mentálnímu naladění i vnitřnímu usebrání. V tomto okamžiku přestáváme být „pouhými“ diváky, ale stáváme se přirozenou součástí obrazového vyprávění s nadějí na reflexi i vnitřní proměnu.

Domov patří k nejdůležitějším konstantám lidského života a klíč k otevření jeho dveří musíme hledat především v sobě. Je nám poskytnuta vzácná příležitost zakotvit v tomto nádherném světě, ale zároveň nám hrozí bloudění v houštinách hedonistického bytí. Sami sebe poznáváme převážně setkáním a dialogem s někým jiným, s jeho příběhem. A právě prostřednictvím soustředěného naslouchání Štreitovu mnohovrstevnatému románu o životě bez domova se nám na projekčním plátně vlastní duše vynořuje nepatetický význam slova lidství.

Jiří Siostrzonek

Autor je zástupcem vedoucího Institutu tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě se zaměřením na vizuální sociologii a výtvarné umění.

